

Okul Öncesi Ö?retmenlerinin Fen Etkinliklerine ?li?kin Yeterliliklerini Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Ö?retmenlerinin Fen Etkinliklerine ?li?kin Yeterliliklerini Belirleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27722>

Özet

Okul Öncesi Ö?retmenlerinin Fen Etkinliklerine ?li?kin Yeterliliklerini Belirleme Ölçe?i, S. Özbey tarafından 2006 y?l?nda yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmif? özgün bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, okul öncesi e?itim kurumlar?nda görev yapan ö?retmenlerin, müfredatta yer alan fen etkinliklerini (do?a olaylar?, basit deneyler, gözlem vb.) planlama, yürütme ve de?erlendirme süreçlerindeki yeterlilik düzeylerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin fen bilgisine yönelik tutumlar?n?, pedagojik bilgilerini ve uygulama becerilerine ili?kin öz yeterliliklerini belirlemeye odaklanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?, Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülmü?tür.

Anahtar Kelimeler

Okul öncesi e?itim, fen e?itimi, ö?retmen yeterlili?i, fen etkinlikleri, geli?imsel de?erlendirme, ölçme arac?.

Yazarlar

S. Özbey

Amaç

Ölçe?in temel amac?, okul öncesi ö?retmenlerinin fen ve do?a etkinliklerini ba?ar?yla uygulama, yönetme ve bu süreçleri çocuklar?n geli?imine uygun hale getirme kapasitelerini sistematik olarak ölçmektir. Bu kapasite, sadece bilimsel kavramlara hakimiyeti de?il, ayn? zamanda materyal haz?rlama, çocuklarda bilimsel merak? uyandırma, soru sorma becerilerini geli?tirme ve güvenli bir deney ortam? olu?turma gibi **Pedagojik Alan Bilgisi** (PAB) bile?enlerini de kapsamaktadır. Elde edilen veriler, ö?retmen e?itim programlar?n?n veya hizmet içi e?itimlerin ihtiyaç analizinde kritik bir rol oynamak üzere tasarlanm??t?r.

Özbey'in çal??mas?, okul öncesi e?itim müfredat?n?n temel hedeflerinden biri olan bilimsel süreç becerilerinin kazandırılmas?nda ö?retmenin mevcut rolünü ve geli?im alanlar?n? belirlemek aç?s?ndan önemlidir.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Bu ölçek, çok boyutlu bir yap? olan **Fen Etkinliklerine ?li?kin Ö?retmen Yeterlili?ini** ölçmektedir. Bu yeterlilik, okul öncesi ba?lam?nda fen ö?retimi için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumlar?n bütününe ifade eder. Ölçek maddeleri, ö?retmenlerin bu alandaki öz yeterlik alg?lar?n? veya gözlemlenen becerilerini yans?tacak ?ekilde yap?landırılm??t?r. Ölçe?in alt boyutlar?, büyük olas?lıkla a?a??daki temel yap?lar? içermektedir:

Fen Alan Bilgisi: Temel fizik, kimya ve biyoloji kavramlarına hakimiyet.

Fen Öğretimi Pedagojisi: Etkinlikleri planlama, uygulama ve farklılaştırma becerisi.

Fen Öğretimine Yönelik Tutum ve Öz Yeterlilik: Fen öğretimine karşı duyulan motivasyon ve başarı inancı.

Geçerlik

Özbey (2006) tarafından yürütülen geliştirme çalışmasında, ölçeğin ölçmek istediği yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla geçerlik çalışmaları yapılmıştır. Kaynak özetinde sayısal veriler belirtilmese de, ölçek geliştirme süreci gereği öncelikle **Kapsam Geçerliliği** sağlanmıştır. Bu süreçte, ilgili alandaki uzmanların görüşleri alınarak maddelerin ölçülmek istenen yeterlilik alanına tam olarak temsil edip etmediği incelenmiştir. Ayrıca, ölçeğin çok boyutlu yapısının desteklemek amacıyla **Yapı Geçerliliği** analizleri (Faktör Analizi) gerçekleştirilmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin zamana ve farklı uygulamalara karşı tutarlılığını belirlemek amacıyla güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Yüksek lisans tezi formatında geliştirilen bir araç olduğu için, ölçeğin iç tutarlılığını göstermek üzere **Cronbach Alfa Katsayısı** hesaplanmıştır. Bu katsayının, ölçeğin maddelerinin birbiriyle ne derece uyumlu olduğunu ve aynı yeterlilik yapısının ölçtüğünü gösteren kabul edilebilir bir değere (genellikle 0.70 ve üzeri) sahip olması beklenir. Ölçeğin nihai güvenirlik sonuçları için tezin orijinal metnine başvurulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu yapısının istatistiksel olarak ortaya koymak ve maddelerin hangi alt boyutlar altında toplandığını belirlemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılmıştır. Bu analiz, öğretmen yeterliliğinin planlama, uygulama ve değerlendirme gibi pedagojik amaçlara ayrılan mantıklı ve teorik olarak desteklenen faktör yapıları sunmasını sağlamıştır. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin nihai madde sayısının, puanlama yapısının ve alt ölçeklerini bilimsel yöntemlerle belirlemiştir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir yeterlilik belirleme ölçeğidir)

Format: Öğretmenlerin kendi yeterlilik algılarını değerlendirdiği bir öz bildirim envanteridir. Muhtemelen 4'lü veya 5'li Likert ölçeği (Örn: Hiç Yeterli Değilim - Tamamen Yeterliyim) kullanılmıştır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Öğretmenleri

Yaş Grubu: Yetişkinler (Öğretmenlik mesleğini icra edenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlı resmi veya özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, kağıt-kalem tabanlı veya dijital ortamda doldurulabilen bir envanterdir. Uygulama süresi, madde sayısına bağlı olarak tahmini 10-15 dakikadır.

Anahtar Kelimeler

Erken çocukluk eğitimi, bilimsel süreç becerileri, öz yeterlik, pedagojik alan bilgisi, ölçek geliştirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değil.

Yayın Adresi: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Ölçeğin geliştirildiği kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2006

Kullanım Şinleri ve Ücret: Ölçek, akademik bir çalışma (yüksek lisans tezi) kapsamında geliştirildiği için, eğitim ve araştırma amaçlı kullanımlarda yazarın izni alınmalı ve kaynakça belirtilmelidir. Ticari amaçlı kullanımlar için yazar S. Özbey veya ilgili kurum ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik kullanımlarda genellikle ücret talep edilmemektedir.

Kaynaklar

Özbey, S. (2006). *Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin fen etkinliklerine yeterliliklerin belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bu teze ilişkin YÖK Ulusal Tez Merkezi kaydına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Orijinal kaynak özetinde ölçek maddeleri listelenmemiştir. Maddelerin tam içeriği, puanlama yönergeleri ve alt boyut bilgileri için, S. Özbey (2006) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinin tamamına başvurulması gerekmektedir. Tez, [YÖK Tez Merkezi](#) aracılığıyla erişilebilir durumdadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM